

ԼՈՒՐԵՐ

ՍԵՐՊԵՆ ԵՒ ՊՈՒՆԵՐՈՒՄ

Վերջին տարած Սերպիոյ և Պուրպիոյ միջև ծագած պատահարին վրայ խոր լուծութիւն կը պահեն հեռագրական գործակալութիւնը, և Սերպիոյ զօրաբանակը շարժման մէջ դնելու ջրհիւսիս անհաղթ վերջին հեռագրին վրայ հասարակաց հետաքրքրութիւնն յազեցնող ուրիշ պիտի եկաւ աւելնալու:

Օսմանեան կառավարութիւնն յատկապէս յանձնարարեց Սօֆիայի և Պէլլորատի իր ներկայիս յիշնալու, որպէսզի ծանուցանեն իրենք վեճին պատճառներն ամեն պարագայիւր:

Երբեք ևս կըկարծէ հաստատել, հաւատարմութեան արժանի տեղեկութեանց համեմատ, թէ Սերպիոյ և Պուրպիոսանի կառավարութիւնը ընդունած են Աւստրիոյ և Ալբանիոյ միջամտութիւնն իրենց վեճը կարգադրելու համար:

ԴԵՍՊՈՒՆԱՆ ԸՆԴՈՒՐԴ

Անգլիոյ նախարարութեան հարցում եղաւ, բարձրագոյն երկու խորհրդարանաց մէջ, երկուստեան դեմադրանքները մասին՝ Անգլիոյ և Պարսկաստանի միջև եղած բանակցութեանց վրայ: Լորտերու խորհրդարանին մէջ լորտ Յիմէնսօն հարցուց թէ բանակցութիւնը վերջացած են արդեօք Պարսկաստանի հետ, և թէ կառավարութիւնը պիտի յայտնէ արդեօք այդ բանակցութեանց ինչպիսիքն են, ուրիշ կառավարութեանց յայտնել կամ դեմադրանքները դուրսբերելու առաջ: Նոյնպէս կըհարցունէ թէ կառավարութիւնն համաձայնած է արդեօք Պարսկաստանի հետ դրամական անցումները սահմանադրելու մասին:

Լորտ Յիմէնսօնի հակառակ է երկուստեան մէջ խառն հակողութեան մը գաղափարին: Անգլիոյ իրաւաբէ և արդարութեամբ ըստացած է, կըսէ, երկուստեան մէջ նախապատուութիւն, եթէ երբեք չյիշուի ինչ որ ծագի, Անգլիոյ վիճակն ինչ պիտի ըլլայ հիւսիսային հետ ունեցած յարաբերութեանց նկատմամբ: Լորտը խիստ արդարաբար կընկատէ գրեթէ անպայմանաբար մը որպէս: Կըկարծէ թէ կառավարութիւնը չպիտի հաւանի ուրիշ տեղեկութեանց թողուլ զոր ինչ Անգլիոյ շահած է մեծամեծ զուհորութիւններով:

Լորտ Կրանֆիլդ կը պատասխանէ թէ, ինչպէս առաջ ալ ըսած էր, նոյն օրը պատասխան չպիտի կրնայ տալ, թէեւ բանակցութիւնը միշտ առաջ կընթան Պարսկաստանի հետ: Նախարարն անպատշաճ չը կարծէր, բանակցութեանց ելլելու օտար տեղութեանց հաղորդել, Բարլամենթին հաղորդելու առաջ, ինչպէս որ ունի ալ այդ դիտարկութիւնը: Կը հարցունէ թէ, աւելի լաւ չէ՞ արդեօք կառավարական քաղաքականութեան ընտարանութիւնը վերապահել մինչեւ այն վայրկեանն ուր կատարեալ տեղեկութիւն պիտի տայ Բարլամենթին բոլոր եղանակներու վրայ իրենց խնամքան պարագաներով: Այս եղանակին մէջ բնաւ վտանգ մը չը տեսնէր, քանզի խոստացեալ այս յայտարարութիւնը Բարլամենթին առիթ պիտի

տի ընծայէ դործելու, եթէ հարկ է, կառավարութիւնն արգիլելու համար այնպիսի քաղաքականութեան մը մէջ ինչպէ, որ գուցէ անհերքաւ ըլլայ Բարլամենթին և երկրին գաղափարաց հետ:

Լորտ Սալիսբըրի կը յայտարարէ թէ լորտ Կրանֆիլդի յայտարարութեան վերջին մասնաւորն աւելի կարեւորն է, և լորտը ըմբռնութիւն կը արեւելքէ իր խօստում մ'էն այդ, թէ երկրը վերջնապէս չպիտի մտնէ քաղաքական ուղիի մը մէջ մինչեւ որ Բարլամենթը ժամանակ ունենայ իր կարծիքն յայտնելու: Խիստ պարզ է ուրեմն այս, և եթէ քանի մ'ատեն առաջ յայտնուած ըլլար, Խորհրդարանը մեծ մասամբ ընտելնէ մ'ողտուած պիտի ըլլար: Լորտ Սալիսբըրի կը հաւանի այս որոշման մեծ դրահանակութեամբ, ուստի ետ կը կենայ քննադատել քաղաքականութիւն մը՝ որուն պարագաներն անձնաթիւ են տակաւին իրեն, և ըստ խոստման լորտ Կրանֆիլդի պատեհ առիթ պիտի ունենայ անոր վրայ վիճելու:

ՍՈՒՆԱՆ

ԳԱՂԱՅԻՐԷՆ ԹԵՐԻՍ մը դիտարկելով թէ Սուտանէն հասած վերջին լուրերն անտուգ են, և այդ երկրին մէջ տիրող չորութեան վրայ լորտ մը տարածելու յայտարարութիւնը չունին, հապտիւթեան Սուտանի գործող մէջ մտնել իր մերձակայ ապագայի մը մէջ գործող յայտնելը մ'ունայուն նպատակ ունի նկատուի:

Պերպիլի մասին, տակաւին անտուգութիւնը կատարէ հակառակ այն պաշտօնական հաստատութեան, ըստ որոյ այդ վայրը պաշարուած էր: Օսման Տիկնա, որ Սուտանի մերձեցած էր, աւելի խոհեմութիւն համարեց հեռուաւ անկէ, երբ տեսաւ որ զօրութեանները կ'հասնէին անդ: ԳԱՂԱՅԻՐԷՆ կը գրեն առ Տէյլի թէ կըկարծէ, թէ Սէֆարի վերջնապէս թողած է ինչ Օպէյսն և Քորսոֆանը: Իր կիներն ու գանձերը միտակցութեամբ ապաստանած է թէպէտպիտի մէջ, որ ինչ Օպէյսն հիմա աւելի հեռուութեան վրայէն դէպի հիւսիս-կողմն ամրացած և անմատչելի վայր մ'է: Մէհարի զօրութիւնը շատ նուազած ըլլալ կը թուի, Եւրոպայի իր դէմ մտնող տեղութեան պատճառաւ: Եւրոպայ Սալաֆապալիսներու յեղին զԵւրոպայէն է, որուն եղբայրն ըստ պաննել տուաւ Մէհարի: Դիւմենեք եղան Գաղափարներու յեղին կառավարութեան հետ աւելիցութիւնն ապահովելու համար:

ԳԱՂԱՅԻՐԷՆ կը հեռագրեն առ Տէյլի Նիւիզ թէ, յառաջապահ գուհեքը յարձակում մը կրնայ վատ-շաղկապի մէջ:

Ռիֆթի Գործակալութիւնն կը հեռագրէ Գահիթէն թէ, զորոյ կայ որ Հիւսէյն Խալիֆա փաշա, կառավարել, իւր ընտանիքն և իւր տղի հաւատարմ պահապար, ինչպէս նաեւ Պերպիլի մէջ դանուող Եւրոպացի վաճառականք սպաննուեցան ապրտաբաց կողմանէ:

ՍՈՒՆԱՅԻՐԷՆ առ Սթանտարտ կը գրեն թէ, ապրտաբաները կրկին յարձակումը տուէր են: Բերքերն և մարտնաւք լինեալ արձակել են յարձակողաց վրայ:

Երկուստեան շորաց մէջ գտնուող անգլիացի տանապետը հարձակեցան Երկուստեան պաշտօնական և զօրականաց վատութեան պատճառաւ:

ՏԵՐԻՍ ԵՒ ՊՈՒՆԵՐՈՒՄ կը քննարկեն թէ, Գիւնէ դնդարեւոր մէկ հեռագիրը Պերպիլի առումն ու պահապար խոտորածը կը հաստատէ: Այս հանգիստ, այս արկածին վրայ տակաւին պաշտօնական հաստատում մը չկայ:

Կը կարծուի թէ՝ Զարք պիտի միջամտէ Սէֆարի—Պուրպի միջադէպը կարգադրելու համար:

Պերպիլի հասնող լուրեր կը ծանուցանեն թէ, Կիլիմ կայսրեն երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պիլիմը իշխանին հետ: Երբեք կայսրն ինչ մեկնեցաւ յունիս Գիւնէ: Անոր պիտի երթայ Կոնստանտնուպոլիս, որ պիտի հանդիպի Աւստրիոյ կայսր: Օգոստոս Եւրոպայի պիտի վերադառնայ:

Բէթլեհեմի մէջ կը գրեն առ Քորսոֆանի Փիլիպի Լուրացի թէ, Ռուսիոյ կայսրուհին Սեմյոնովնա վերադարձին, մեծ և շքեղ ընդունելութիւններ եղէր են Կիլիմի կայսրանին մէջ: Զարք, բարձր մեծ դուքսերէն չորստուած, հանգիստեան լսելի ըլլալու յարեալ ծայրի ըստ թէ, բարեկամ էր զՊարսկան կրկին առաջ վիճակի մէջ տեսնելուն, տակաւին աւելի եւս բարեկամ էր զիստաւուն համար թէ, նորա ճամբորդութիւնը կարողացած էր ամրացնել Պերպիլի և Բէթլեհեմի պիտի արքային իւր յոգով բարեկամակա կապերը:

Թիւրք լրագրող Բարիքի թղթակիցը նոր տեղեկութիւններ կուտայ, Վիկիմոր Նալուէն իշխանին նոր հարստութեան գաղափարն աղբիւրն էր: Կայսրութեան տեսն, կըսէ Թիւրքի թղթակիցը, նախարար եղաւ անձ մը վերջերս պատմեց ինչ, թէ Պոստալիս կառավարութեան վերաբերող տան երեւոյթանք յանձն առած են իւրաքանչիւրը տարին չորս հազար ֆրանք տալ Պ. Փօլիպուայի, Վիկիմոր իշխանին ծախսը համար: Զայս ինչ պատմող անձը չգիտէր թէ, այս յանձնարարութիւնը պայմանաւ մը եղած է թէ ոչ, տակաւին գիտէ, թէ ինչպէս երեւոյթանք ոչինչ ինչպէս են Վիկիմոր իշխանին ի փոխարէն այս գաւառին: Երբեք փոխանը կուգին որ Վիկիմոր իշխանն անկախ ըլլալ, մինչեւ հօրն հետ միտակցութեամբ աւտեն չպիտի կրնար ըլլալ, նաեւ կուգին որ, իր յատուկ քնակա վայրը կայսրութեան կառավարչներուն իր միւլիտեան կէտ ծառայէ, նախորդ կայսրուհին Եւրոպայի, չուգէր մասնակցել որ և է եղանակաւ Վիկիմոր իշխանին ծախսը և չփախաբեր երբեք գործին մէջ մտնել:

ՏԵՐԻՍ ԵՒ ՊՈՒՆԵՐՈՒՄ

Գիտի նորընտիր կառավարչ Սիլի Պիլ իր պաշտօնատեղին մեկնեցաւ:

Սուրբ Պիլի գործող պաշտօնատան մէջ, Սերպիոյ գոյատեղի մահացած կանաչ գանգառները քննելու պաշտօն ունեցող յանձնարարող տեղեկագիր մը չինելով յանձնած է յիշեալ նախարարութեան:

Վէհափառ կայսրն իր ծննդեան տարեկարծի առիթ, պարտքի համար բանտարկեալ բազմաթիւ անձներու արձակում հրամայեց, և այդ պարտքերն աւելցնողին իր կոյսերու

կան դանձն վճարել տուաւ:

Փոլիպի գործող նախարարութիւնն որոշեց, որ օսմանեան ծովագործին թուրք պաշտօնական զինուորական կցորդը ի Լոնտրա, մէկ տարի ծառայեն անգլիական ծովագործին մէջ իրենց ծովագործի ուսումներն աւարտելու համար:

Պոլսի մարտտունն ուսումնական քաղաքէն բուք, որ Կոնստանտնուպոլիսէն մեկ գրեթէ Պերպիլի զրկուելու վիճակուած էր:

Օսմանյը լրագրող իր թղթակցէն իմանալով սոսկալի եղանակաւ ծովագործին մը կը պատմէ, որ տեղի ունեցեր է Արեւելեան Բուլղարիոյ քեյի մէջ: Այն անունով քանակաւ տարեկան երկուստար մ'իր կովերը կ'արածէր դաշտին մէջ, երբ քանի մը Պուրպիներ յանկարծ վրան յարձակելով աչքերը կը փորեն, թուրքը կը կարեն և դաշտին հարուածով մը սիրտը կը քանդեն: Սպանիք տակաւին չեն ձերբակալուած:

Ներքին գործող նախարար Կոնստանտնուպոլիսէն մը տուէր է ներսիս Պարսկան Պարսիկաբերին:

Բարձրագոյն Գուրը կրկին ծանուցար մը յանձնեց օտար տեղեկութեանց գեղարարներու, իմացութեամբ թէ, ինչպէս ասկէ առաջ ծանուցած էր, երբեք օտար գործակիրը նաեւ Տարսանէի ներքին անցած աստիճան կը կրնայ թայի տուր վճարելու:

Եւրոպայի թալի փաշա Պարսիկաբերի կողմէն կ'ողտուէ:

Զաթիպի մասերը Պերպիլի մէջ հեռագրական նոր գրասենակ մը բացած է:

Ըստ թուրքի, Սիլիպիոյի կեդրոնական կառավարչը հարցաքննութեան ենթարկուած է: Տեղեւոյն ընդհանուր կառավարչն հրամայած էր ատոր որ զգուշութիւն ձեռք առնու իր իշխանութեան տակ գրեթէ անգլի տեղեկին տաքալաց պատահական խառն մ'անցնելուն դէմ: Կեդրոնական կառավարչն անփոյթ մնացած էր այս հրամանին և աւազակաց խառն իւրը երեւած և մարտական պաշտպան մը սպաննած էր:

Բաղդադի երեւոյթանքները հարցի վրայ կը քննարկեն Օսմանյը լրագրողին, ինչպէս իրենց գիտարարական իշխանութիւնը ձերբակալէր են թերտանի տաքալարտման, որ երկար առնէ ի վեր յետգաղութիւն կընէր: Զերբակալը են նոյնպէս ասկէ երկու տարի առաջ կառավարութեան պաշտօններէն մին սպաննող շարքագործ մը, ինչպէս նաեւ ուրիշ թեւ մ'առաջակցին:

Սպարաբաղանք քաղաքապետութեան մէկ տեղեկագիրն նայելով, Սուրաբիլին երկը արձաւաց վրայ տեսնուած հրահրութիւնը վտանգաւոր քննութիւն մը չըցուցնէր, չորսիս ձեռք առնուած միջոցներուն:

Իսկ նախորդին և Զաթիպի մէջ երկուստեան մը կազմուելով, արտաւարութեան տեսանկյուն հետամուտ եղած է:

Օսմանյը կ'իմանայ թէ Կ. Պոլսի Պերպիլի տարաբանաց մէջ ֆրանսիական գերբեր գտնուելով գրաւուէր են:

ԶԱՆԱԶԱՆ Գ

ՊՈՒՆԵՐՈՒՄ ԲԵՆԵՐՈՒՄ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ — Պուտա Բէյլի ոստիկանութիւնը սոսկալի գաղափար մը, այսինքն թունաւորելու ծրարութեան գործակալութիւնն մ'երեւան հանած է: Պուտա կին մը, որ հետզհետէ իր երեք երկնները թունաւորէր է, ուրիշ քառասունէն աւելի կանանց ևս հայթայթէր է այդ թոյնին, ուստի գործածէր են զայն իրենց երկնները թունաւորելու:

Թոյնը հայթայթող այդ պառան հաւատարմ ընելու համար իր յաճախողները թոյնին արդեանց վրայ, փոխարէն գինը գոհին մեռնելէն և թաղուելէն ետեւ կը պահանջէր: Եւս պատուար կին մ'եմ և ոչ զոր կու

ղեմ խաբել ծախսած վաճառքիս յատկութեան վրայ կընէր իւր յաճախորդ կանանց:

ԱՆՁՆԱՅԻՐԷՆ ԵՒ ՊՈՒՆԵՐՈՒՄ — Վիսնայի մէջ այս օրերս անձնապաշտութեան միջոցներն մը կը արեւ կարծեն: Անցեալ երկուշաբթի, այս միջոցներն ենթաւ կայող թշուառ մը, գրպանները քարիւղի մէջ թափուած թուրքեր լեզուէնէն ետեւ, Բարթէրի ծառայողներէն միոյն մէջ երթալով կրակ տուաւ իր հագնուածներուն: Դիւրին է գուշակել, վայրկեանի մը մէջ բոցերով պաշարուեցաւ ասքէն մինչեւ գուշակը: Տեսնողներն ահապարեցին ջուր արկել վրան և ապա տանի հիւսիս-արեւմուտ, բայց հարկ հանելով հոս մեռաւ: Դիւրեւ թուրքովն արած և անձանայ ըլլալով անկարելի եղաւ նոյնութիւնն ստուգել:

Պէնտէկոստէի տունն ի վեր տան անձէն աւելի անձնապաշտութեան վիճակի մէջ, յորս կան քառասուն և չորս տարեկան արի կին մը, երկուստարք աղջկաներ, ազգանքն և ստիկանութեան գործակալ մը:

Ուրիշ արտաւարութեան անձնապաշտութիւն մ'ալ Փարիզի մէջ պատահեցաւ ամառային Փարիզի ամենէն նշանաւորն երկրորդ կարգի Օլիւի մէջ Անգլիացի մը կը բնակէր, քանի մ'օրէ ի վեր իւր մանկամարդ աղջկան հետ, Օլիւին առաջին գաղափարն էր Միս Փըրքի մէջ, այս է գեղանի և ինտանստեան անգլիացի անունը, ինչպէս օրը տեսնէր հարուած մը կը բռնուէր: Գաղափարէ մ'է հերարձակ գէպի պատահան կը վազէ, և իր այս շարժումն առանց մեկէ մը նամարուելու, ինքնինքն վար կը ետեւ:

Պատահանէն հրապարակին վրայ ինչպիսի անկարելի է, վաղեմի հրապարակն արեւելայ առաւտաղ մ'ունի, որու վրայ իշնալով թշուառ աղջիկը գլուխը կը ջախջախէ: Ինչպէս ասքէն բընկանաւարտ ապակիները կը խորտակին, որով մարմինն անհամար վերքեր ստանալով հրապարակը կ'իջնայ աղէկաւոր կացութեան մէջ: Հաղուտներէն արեւան հերեմներ կը հոսէին: Հօրն յուսահատութիւնն անպայման է, և ուստի հիւսնգ պառկած:

ՈՐՈՏՈՒՄԷՆ ՍՈՒՆԱՅԻՐԷՆ — Փարիզի մէջ գործաւոր մը սաստիկ երկուց կը գործար որոտման ձայնէն: Ամեն անգամ որ Փարիզի հորիզոնին վրայ որոտում կը լըսուէր, այդ մարդն աշխարհիս ամենէն տարաբաղք անձը կը դառնար և բոլոր մարմնով կը գործար:

Վերջին օրերու Փարիզի մէջ շատ որոտման կը պատահէին և խեղճ գործաւորն իր մէկ բարեկամին կը յայտնէ թէ, ալ անկարելի է իրեն հանգուածը որոտման սոսկալի ձայնէն, ուստի պիտի երթայ ջուրը նետէ ինքզինքը: Բարեկամը կատակ կը կարծէ այս յայտարարութիւնն, և կը յանձնարարէ տուն երթալ: Սակայն խեղճ գործաւորն անձապարտեալ կը վազէ գէպի Մէն-Մարթէն ջրանցն և ինքզինքը մէջը կը նետէ: Դիւրին հետեւեալ օրը կը գտնուի:

Կերեւի թէ կըսէ, զայս պատմող փարիզեան թերթը, այս գործաւորին ժամանակաւ Սպանիոյ մէջ իր տակ ունեցած ձին կայմակաւ հար մեռած է, եղբւրիւնն որմէ ստացած է անչառ որոտումէն այսքան չափաւանց երկուց:

